MAGYAR VENDÉGLÁTÓK IPARTESTÜLETE

ORSZÁGOS SZAKMAI KONZULTÁCIÓ A
TURIZMUS–VENDÉGLÁTÁS
SZAKKÉPZÉS FEJLESZTÉSÉRŐL

Készítette: Kis Zoltán
MVI alelnök

Budapest, 2026.08.18.

Tartalom

Az MVI legfontosabb megállapításai a szakképzés fejlesztése kapcsán: 3
Együttműködési szándéknyilatkozat 3
1. A kezdeményezés szakmai háttere és indokoltsága 4
2. Budapesti konzultáció - a szakmai egyeztetés első szakasza 5
2.1. Az MVI Iskolaigazgatókkal folytatott egyeztetésének összefoglalója (2026.07.03) 6
2.2. Az esemény meghívottjai: 7
2.3. A szakmai egyeztetés legfontosabb megállapításai és javaslatai röviden 8
2.4. A szakmai egyeztetés során felvetett témák és javaslatok részletes ismertetése 9
3. Országos konzultáció 15
3.1. Az országos konzultáció módszertana 15
3.2. A részvétel nagysága és országos lefedettsége 15
3.3. A válaszadók területi megoszlása 16
3.4. A válaszadók köre, avagy kik mondtak véleményt? 16
3.5. Az MVI 11 javaslatának országos támogatottsága 17
3.6. A támogatottság legfontosabb tanulságai 17
3.7. A szakmai közösség kész a konzultáció folytatására 18
4. Országos konzultáció - Az MVI 11 pontján túl megfogalmazott szakmai javaslatok 18
4.1. Képzési szerkezet és szakmakínálat 19
4.2. Ágazati alapoktatás és ágazati alapvizsga 19
4.3. Tananyag, KKK és PTT 19
4.4. Szakmai vizsgák 20
4.5. Gyakorlati képzés 20
4.6. Duális képzőhelyek minősége 20
4.7. KRÉTA és adminisztráció 21
4.8. Csoport- és osztálylétszám 21
4.9. SNI, BTMN és hátránykompenzáció 21
4.10. Pályaorientáció 21
4.11. Oktatók szakmai és módszertani fejlesztése 22
4.12. Finanszírozás és tanulói ösztönzés 22
4.13. Infrastruktúra 22
4.14. Versenyek, mobilitás és pályakövetés 22
4.15. Iskolai szakmai autonómia és irányítás 23
4.16. További szakmai egyeztetést igénylő kérdések 23
5. Összegzés 24
Köszönetnyilvánítás 25

Az MVI legfontosabb megállapításai a szakképzés fejlesztése kapcsán:

- A magyar szakképzés alapstruktúrája megfelelő, de az egységes rendszer önmagában nem elegendő. A turizmus–vendéglátás eredményes szakképzéséhez elengedhetetlen a szabályozás ágazati sajátosságokra épülő, érdemi finomhangolása.

- A turizmus–vendéglátás gazdálkodói oldalának jelenlegi képviselete nem kellően széles. Az Ágazati Készségtanács összetételének felülvizsgálata és kibővítése szükséges annak érdekében, hogy az ágazat meghatározó, megfelelő szakmai legitimációval rendelkező szervezeteinek véleménye ténylegesen megjelenjen a döntés-előkészítésben, és azokat érdemben beépítsék a szakképzés szabályozásába.

- A gazdaság által meghatározott szakmai elvárások önmagukban nem elegendők egy működőképes szakképzési rendszer kialakításához. A Képzési és Kimeneti Követelmények, valamint az ezekre épülő képzési szabályok kialakításába és továbbfejlesztésébe érdemben és intézményesített módon be kell vonni a szakképző intézményeket és szakembereiket is. Sikeres szakképzés az oktatási oldal szakmai tapasztalatainak figyelembevétele nélkül nem valósítható meg.

- Az országos konzultáció eredménye egyértelmű szakmai igényt mutat a változtatásokra. A hazai turizmus–vendéglátás képző intézmények felének részvételével, valamennyi vármegyét és Budapestet lefedő visszajelzések alapján a turizmus–vendéglátás szakképzésének széles körű, szakmai alapokon nyugvó korrekciója és továbbfejlesztése elengedhetetlen.

- Örömteli, hogy az első eredményeket megismerve több jelentős szakmai szervezet jelezte csatlakozási és támogatási szándékát a Magyar Vendéglátók Ipartestülete és a projektet mindvégig támogató Vendéglátó Szakmai Oktatók Országos Egyesülete jelen kezdeményezéséhez.

Együttműködési szándéknyilatkozat

- A **Magyar Vendéglátók Ipartestülete (MVI)** mint az országos szakmai konzultáció kezdeményezője és projektgazdája, valamint a projektet szakmailag támogató **Vendéglátó Szakmai Oktatók Országos Egyesülete (VSZOE)** ezúton is kinyilvánítja együttműködési szándékát, és felajánlja szakmai támogatását az oktatásirányítás számára. Egyúttal jelezzük, hogy több tenni akaró szakmai szervezet jelezte csatlakozási szándékát kezdeményezésünkhöz.

- A két szervezet és a további szakmai szervezetek készek arra, hogy az országos konzultáció tapasztalataira és eredményeire támaszkodva közreműködjenek a turizmus–vendéglátás szakképzésének felülvizsgálatában és továbbfejlesztésében, a tanulók érdekeit, az ágazat valós igényeit és a szakképző intézmények gyakorlati tapasztalatait egyaránt szem előtt tartva.

1. A kezdeményezés szakmai háttere és indokoltsága

A Magyar Vendéglátók Ipartestülete álláspontja szerint a 2020-ban megújult magyar szakképzési rendszer alapstruktúrája számos tekintetben korszerű és előremutató keretet biztosít a szakmai oktatáshoz. Ugyanakkor a közel kétszáz szakmára kialakított egységes rendszer önmagában nem képes valamennyi ágazat sajátosságait megfelelően kezelni. Ehhez elengedhetetlen az ágazatspecifikus szabályozás, amely a tanulói érdekek mellett a gazdasági szereplők és szakembereik, valamint a képző intézmények és az ott dolgozó szakemberek tapasztalataira épül, a reálisan rendelkezésre álló erőforrások figyelembevételével.

Meggyőződésünk, hogy megfelelő szakmai egyeztetés esetén a tanulók, iskolák és gazdálkodók, a szakképzés és Magyarország érdekei egy irányba mutatnak. A jogszabályoknak, képzési követelményeknek és az ezekhez kapcsolódó szabályozásoknak ezért a tanulók érdekeit szem előtt tartó, a gazdasági és oktatási oldal között kialakított szakmai konszenzusra kell épülniük. Az oktatásirányítás feladata az így kialakított szakmai célok megvalósításához szükséges jogi, finanszírozási és intézményi keretek biztosítása, valamint a megvalósítás szakmai támogatása.

A turizmus–vendéglátás ebből a szempontból különösen sajátos terület. Nem szerencsés olyan ágazatok szakképzési logikáját változtatás nélkül alkalmazni rá, mint például az autóipar vagy a gépipar, ahol a vállalati struktúra, a technológia, a munkaszervezés és a duális képzés feltételei alapvetően eltérnek. A vendéglátásban nagyszámú mikro-, kis- és középvállalkozás működik, eltérő üzemmérettel, profillal, szezonalitással és képzési kapacitással, ezért a szabályozásnak ehhez a valós működéshez is igazodnia kell.

Az MVI a Vendéglátó Szakmai Oktatók Országos Egyesületével együttműködve az elmúlt években több problémát azonosított. Az Ágazati Készségtanács induló időszakában olyan fejlesztési célok és feltételezések mentén alakultak ki a képzési és kimeneti követelmények, amelyek közül több később nem vagy csak részben valósult meg. Ilyen volt többek között a turizmus–vendéglátás képzőhelyek számának jelentős racionalizálása, magas színvonalú, valódi ágazati képzőközpontok széles körű létrejötte, valamint a gazdálkodói és iskolai oldal megfelelő finanszírozásának biztosítása. Eközben az iskolák gyakorlati tapasztalatai nem kaptak megfelelő súlyt a rendszer működésének értékelésében és továbbfejlesztésében.

Az Ágazati Készségtanács reprezentativitása és szerepe

Az MVI megítélése szerint az Ágazati Készségtanács érdekérvényesítő szerepe az évek során meggyengült, miközben a döntéshozatalban továbbra is a gazdasági oldal szakmai legitimációját biztosító szervezetként jelenik meg. Az ágazat sokszínűsége miatt indokolt az ÁKT összetételének felülvizsgálata, és annak biztosítása, hogy valamennyi megfelelő szakmai legitimációval rendelkező, részvételre igényt tartó szakmai szervezet bekapcsolódhasson a munkába. Az ÁKT összetételének a turizmus–vendéglátás gazdasági szereplőinek tényleges sokszínűségét kell tükröznie.

A szakképző intézmények bevonása a szakmai döntés-előkészítésbe

A gazdasági oldal meghatározó szerepe mellett ugyanilyen fontos a szakképző intézmények érdemi bevonása az ágazati elképzelések gyakorlatba ültetésének megtervezésébe, értékelésébe és továbbfejlesztésébe. Az iskolák rendelkeznek azokkal a napi tapasztalatokkal, amelyek alapján megítélhető, hogy az elvárt szakmai tartalom és a hozzá kialakított képzési rendszer a tanulók valós képességei, az intézményi működés és a duális partnerekkel történő együttműködés mellett hogyan valósítható meg eredményesen.

Indokoltnak tartjuk ezért, hogy az ágazati szakképzést érintő jelentős változtatások előkészítésében az iskolai szakmai oldalnak is intézményesített véleményezési és javaslattételi lehetősége legyen, és ezek érdemi mérlegelése a döntés-előkészítés részét képezze.

A jelenlegi szakképzési rendszer számos eleme megtartandó és továbbfejlesztendő, ugyanakkor a turizmus–vendéglátás szakképzésének eredményességéhez erősebb ágazati szemléletre, szélesebb gazdasági reprezentációra és az iskolák szakmai tapasztalatainak valódi beépítésére van szükség.

Ennek érdekében indította el a Magyar Vendéglátók Ipartestülete a turizmus–vendéglátás szakképzésének országos szakmai konzultációját.

2. Budapesti konzultáció - a szakmai egyeztetés első szakasza

Az MVI kezdeményezésére 2026. július 3-án került sor az első, személyes szakmai egyeztetésre, amelyen budapesti turizmus–vendéglátás szakképző intézmények vezetői, szakmai vezetői, valamint gazdálkodói oldalról az MVI képviselői vettek részt.

Az egyeztetés célja nem előre kialakított álláspont elfogadtatása, hanem az iskolai és gazdálkodói tapasztalatok összevetése, a problémák azonosítása és azoknak a területeknek a meghatározása volt, amelyekben közös szakmai álláspont alakítható ki. Az előkészítő anyagot eleve vitaindítónak szántuk, pro és kontra véleményeket, illetve további felvetéseket várva.

Az egyeztetés eredményeként 11 olyan fő fejlesztési terület került meghatározásra, amelyek mögött a résztvevők teljes szakmai konszenzusa kialakult.

Ezek váltak az ezt követő országos szakmai konzultáció kiindulópontjává.

Az első budapesti egyeztetés eredményeit a következők során, a 2. fejezet alpontjaiban ismertetjük.

A budapesti egyeztetésről elsőként megjelent szakmai cikk itt elérhető:

https://turizmus.com/cikk/kepzes/egyeztetesre-hivta-turizmusvendeglatas-szakkepzes-szereploit-mvi

2.1. Az MVI Iskolaigazgatókkal folytatott egyeztetésének összefoglalója (2026.07.03)

2026. július 3-án került sor a Magyar Vendéglátók Ipartestülete által szervezett iskolaigazgatói szakmai egyeztetésre, amelynek középpontjában a turizmus–vendéglátás ágazati szakképzés aktuális kihívásai és fejlesztési lehetőségei álltak. Az MVI részéről Kőrössy Zoltán alelnök és Kis Zoltán oktatási alelnök vett részt a megbeszélésen. Az eseménynek a Gundel Étterem adott otthont, a helyszínt az Eventrend Group biztosította.

A találkozó célja az volt, hogy a gazdálkodók és a szakképző intézmények közösen azonosítsák a jelenlegi rendszer legfontosabb kihívásait, és olyan, konszenzuson alapuló szakmai javaslatokat fogalmazzanak meg, amelyek a későbbi ágazati és kormányzati egyeztetések során is egységesen képviselhetők. Az MVI célja egyúttal az is, hogy az egyeztetések eredményeire építve előkészítse a turizmus–vendéglátás ágazatot érintő oktatási jogszabályi és belső szabályozási javaslatokat a Magyar TDM Szövetség által létrehozott, az egységes turizmustörvény előkészítésén dolgozó szakmai fórum **„Fenntarthatóság, munkaerő és képzés”** munkacsoportja számára. Ennek érdekében az MVI a szakképző intézmények és a gazdálkodó szervezetek tapasztalatait, valamint közös szakmai álláspontját kívánja összegyűjteni és egységes javaslatcsomaggá formálni.

Az egyeztetés előkészítéseként a résztvevők előzetesen megkapták egy, a turizmus–vendéglátás szakképzés helyzetét elemző, fejlesztési javaslatokat tartalmazó vitaindító szakmai anyagot, amely Kis Zoltán személyes szakmai állásfoglalásaként, egyúttal a megbeszélés témáinak előkészítését szolgáló munkadokumentumként készült. A találkozó során számos, ebben a dokumentumban megfogalmazott felvetés is napirendre került, ugyanakkor a résztvevők több új szemponttal, gyakorlati tapasztalattal és további javaslattal is kiegészítették azokat, amelyek jelen összefoglalóban már a közös szakmai párbeszéd eredményeként jelennek meg.

A megbeszélés eredeti terve szerint minden igazgató egyetlen, általa legfontosabbnak ítélt témát vetett volna fel, amelyet a résztvevők közösen vitatnak meg. A gyakorlat azonban azt mutatta, hogy már az első felvetés is számos további, szorosan kapcsolódó problémát és szakmai kérdést hozott felszínre, így az egyeztetés a tervezettnél jóval szélesebb körűvé vált. Jelen összefoglaló ezeknek a felvetéseknek, a kialakult szakmai párbeszédnek, valamint a megfogalmazott közös álláspontoknak az összegzését tartalmazza.

A találkozó eredményességét valamennyi résztvevő megerősítette, ezért a jelenlévők a következő szakmai egyeztetés időpontját augusztus végére tűzték ki. A folytatásba már a vidéki, meghatározó turizmus–vendéglátás ágazati képzést folytató iskolák igazgatóit is be kívánják vonni, mivel egyetértés volt abban, hogy a budapesti és a vidéki intézmények működési gyakorlata, lehetőségei, nehézségei és tapasztalatai számos területen jelentősen eltérnek. A cél egy olyan országos szakmai javaslatcsomag kialakítása, amely valamennyi intézménytípus tapasztalatait és érdekeit hitelesen tükrözi, és amelyet az MVI a későbbi szakmai és kormányzati egyeztetéseken, valamint a Magyar TDM Szövetség szakmai fórumának munkájában egységesen képviselhet.

2.2. Az esemény meghívottjai:

Eventrend Group

- Kőrössy Zoltán – Eventrend Group alapító partner, Talent ÁKK alapító, MVI alelnök
- Nagy Gábor – Eventrend Group alapító partner, Talent ÁKK alapító,
- Kajetán Orsolya – Eventrend Group HR igazgató
- Kondor Vera – Eventrend Group képzési vezető

Dobos C. József Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola (BGSZC)

- Nagy Edit – igazgató
- Zaletnyik Zoltán – igazgatóhelyettes

Giorgio Perlasca Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola (BGSZC)

- Dr. Horváth Endre – igazgató *(nem tudott személyesen megjelenni, az intézményt is képviselve)*
- Vizvári Gergely – igazgatóhelyettes *(nem tudott személyesen megjelenni, az intézményt is képviselve)*

Gundel Károly Vendéglátó és Turisztikai Technikum (BKSZC)

- Kóbor Zoltán – igazgató

Mándy Iván Szakképző Iskola és Szakiskola (BKSZC)

- Borbély László – igazgató
- Zentay Hajnalka – igazgatóhelyettes

Szamos Mátyás Technikum és Szakképző Iskola (BKSZC)

- Kökény István – igazgató
- Bíró Zoltán – igazgatóhelyettes

VIK Vendéglátó, Turisztikai, Szépészeti Baptista Technikum, Szakképző Iskola és Gimnázium

- Kis Zoltán – MVI alelnök, VIK igazgató, VSZOE-t is képviselő tag

Az esemény meghívottjai közül valemennyi iskola igazgatója részt vett, avagy képviseltette magát. A Giorgio Perlasca Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola képviselői egyéb elfoglaltságaik miatt személyesen nem tudtak részt venni az egyeztetésen. Előzetes jelzésük alapján álláspontjukat és intézményük képviseletét a Dobos C. József Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola jelen lévő vezetői látták el.

2.3. A szakmai egyeztetés legfontosabb megállapításai és javaslatai röviden

(A javaslatok az alábbiakban, az eredeti számozást megtartva kerülnek bemutatásra, a kérdőív válaszokhoz történő könnyű azonosítása érdekében.)

1. **A szakképzési rendszer iparágspecifikus átalakítása**
   A turizmus–vendéglátás sajátosságaihoz igazodó szabályozási és finanszírozási rendszer kialakítása szükséges.

2. **Az iskola és a duális képzőhely szerepének újradefiniálása**
   Az elméleti és tematikus gyakorlati oktatás maradjon az iskolák feladata, a duális képzőhelyek pedig a munkahelyi szakmai gyakorlatot biztosítsák.

3. **Az iskolai szakmai képzés finanszírozásának megerősítése**
   Olyan finanszírozási rendszer kialakítása szükséges, amely biztosítja a minőségi iskolai gyakorlati képzés feltételeit.

4. **Az ágazati alapoktatás és a KKK átalakítása**
   Az alapozó képzés a közös kompetenciák fejlesztésére épüljön, a vizsgák pedig a gyakorlati alkalmasságot mérjék.

5. **A szakmai vizsgakövetelmények felülvizsgálata**
   A KKK a pályakezdőktől elvárható szakmai alaptudást tükrözze, életszerű követelményekkel.

6. **A turizmus és a vendéglátás képzésének elkülönítése**
   A két ágazat eltérő kompetenciaigénye miatt indokolt a képzések és szabályozásuk külön kezelése.

7. **A duális képzőhelyek minőségbiztosításának megerősítése**
   Az iskolák kapjanak érdemi szerepet a képzőhelyek akkreditációjában, ellenőrzésében és a képzési szerződések folyamatában.

8. **A pályaorientáció megújítása**
   Korai, célzott és munkaerőpiaci igényekre épülő pályaorientációval kell növelni a hiányszakmák vonzerejét.

9. **A XXI. századi iskola működési feltételeinek megteremtése**
   Az intézmények számára biztosítani kell a speciális szakemberek és támogató munkakörök finanszírozását.

10. **A hátránnyal induló tanulók munkaerőpiaci integrációjának támogatása**
    Mentorhálózat és megfelelő szakmai támogatás szükséges az SNI, BTMN és szociálisan hátrányos helyzetű tanulók sikeres képzéséhez.

11. **A szakmai vizsgák visszaadása az iskoláknak**
    A független vizsgaközpontok helyett a szakmai vizsgák lebonyolítása ismét az iskolák feladata legyen, a duális partnerek bevonásának lehetőségével, az oktatók szakmai felkészültségébe vetett bizalom megerősítése mellett.

2.4. A szakmai egyeztetés során felvetett témák és javaslatok részletes ismertetése

(A javaslatok az alábbiakban, az eredeti számozást megtartva kerülnek bemutatásra, a kérdőív válaszokhoz történő könnyű azonosítása érdekében.)

1. A szakképzési rendszer iparágspecifikus testreszabása.

A turizmus-vendéglátásban, és több szolgáltató ágazatban, ahol a KKV-k adják a gazdálkodók csaknem egészét, ott nem tud jól működni a legfőképp autóiparra, gépiparra és egyéb óriásvállalatok uralta piacokra szabott szakképzés. Ágazatspecifikus képzésre van szükség. A jelenlegi szakképzési rendszer iparágspecifikus testreszabása elengedhetetlen. Szabályozási és finanszírozási oldalról is testreszabást igényel.

Megoldási javaslat:

Iparágspecifikus szakképzés, a jelenlegi szakképzési rendszer iparágra szabása, az életszerű alkalmazhatóság és hatékonyság érdekében.

2. A duális képzés oktatási funkcióinak biztosítása

A turizmus-vendéglátás alapfokú szakmai képzések 3 alappillére:

A) Elméleti ismeretek átadása:

Elméleti ismeretek elsajátíttatása szakmai és pedagógiai szempontból is kontrollált módon, előzetesen meghatározott tematika mentén.

Bár a duális képzőhelyen jó esetben számos elméleti ismeretet sajátíthat el egy diák, ennek ellenére kijelenthető, hogy a stabil szakmai alapok elsajátításához szükséges ismeretanyag tematikus átadására a turizmus-vendéglátásban kizárólag az iskola alkalmas.

B) Tematikus gyakorlatok megvalósítása:

Ahhoz, hogy a tanuló az alapfokú szakmai ismereteket megtanulhassa, és ne hiányos alaptudással rendelkezzen, szintén szakmai és pedagógiai szempontból is kontrollált módon, előzetesen meghatározott tananyagra és tematikára van szükség. A tudatosan kialakított tanulási folyamaton végig menve a tanuló elsajátíthatja a szükséges ismereteket.

Ez elvileg történhetne a duális képzőnél is, azonban a turizmus-vendéglátás szektor javarészt KKV vállalkozói ezt a funkciót nem tudják és nem is kívánják ellátni.

Így ezen funkciót a turizmus-vendéglátásban az iskoláknak szükséges ellátniuk.

C) Szakmai gyakorlat a duális képzőhelyeken:

A duális képzőhelyeken folytatott szakmai tanulás kapcsán fontos megállapítani, hogy a tanulás itt nem egy előzetesen felállított, szakmailag és pedagógiai szempontból is kontrollált módon valósulhat meg, hanem ad-hoc jelleggel. A tanuló azt tudja megtanulni, amit az adott duális képzőhely rábíz az ott előforduló feladatok közül.

Ez nem csak azt jelenti, hogy a szakmai alaptudásból a tanuló csak kivételes esetben fog tudni minden feladatot gyakorolni egy adott duális képzőhelyen, de azt a problémát is feltételezi, hogy néhány ügyesebb diáknak lesz lehetősége a fontosabb munkapozíciókban kipróbálni magukat, míg másoknak, akik esetleg ügyetlenebbek, nehezebben tanulnak, nem lesz lehetőségük erre.Tehát a duális képzőhelyi gyakorlat ebből a szempontból is ad-hoc jellegű.

Ezzel együtt a duális képzőhelyi gyakorlat számos módon járul hozzá egy tanuló szakemberré képzéséhez.

Ilyenek:

- Az - „A” és „B” pontok szerint – előzetesen elsajátított elméleti és tematikus gyakorlatokon szerzett ismeretek gyakorlása ad-hoc jelleggel.
- Az adott képzőhely működési sajátosságainak megfelelő feladatok ad-hoc jellegű gyakorlása.
- A duális képzőhely és az ottani munkatársak know-how-jának megismerése

- A képzőhely által képviselt munkamorál elsajátítása – amelynek megfelelő tanulóképzés akkreditációs elvárások esetén jó esetben kimagasló színvonalúnak kellene lennie.
- Összességében, a munkahelyi környezetben történő szakmai munkavégzés gyakoroltatása.

Fontos az az iskolák és gazdálkodók közti egyetértés, mely szerint **nem betanított munkáso**knak, hanem **stabil, átfogó alapfokú szakmai tudással rendelkező szakemberek**nek kell kikerülniük az iskolákból, amelyet a 3 fenti funkció képes biztosítani, tehát azoknak feltétlen teljesülniük kell.

Megoldási javaslat:

Turizmus-vendéglátás iparágspecifikus módon, az elméleti és tematikus gyakorlati oktatás helye maradjon az iskola, ahogyan az mindig is volt a megújult szakképzés előtt, a duális képzőhely pedig biztosítsa a 2.C) pont szerinti szakmai gyakorlatot.

Amennyiben a gazdálkodó mégis vállalná a tematikus gyakorlat és esetleg elmélet oktatását, úgy annak szigorú ellenőrzése legyen, és a nem teljesülés legyen szankcionálható.

3. Iskolai elméleti és tematikus/tankonyhai gyakorlatok finanszírozása

A jelenlegi szakképzés egyik legnagyobb problémája a turizmus-vendéglátás és egyéb szolgáltató szektorok esetén az, hogy a 2. pontban ismertetett 3 alap oktatási funkció közül kettő (elméleti oktatás, iskolai tematikus gyakorlat) sajnos sokesetben nem tud, vagy csak részben tud megvalósulni.

Ennek **egyik ok**át már említettük, azaz az iparág gazdálkodói, nincsenek berendezkedve, és nem is kívánnak berendezkedni az elméleti és gyakorlati ismeretek tematikus átadására, azaz a stabil szakmai alapismeretek oktatására. Ők az élő szakmában történő munkavégzés begyakorlását és a helyi ismeretek átadását tudják legfőképpen segíteni, vagy ha úgy tetszik, oktatni. A gyakorlati helyek képesek biztosítani a nagy mennyiségeken keresztül történő szakma gyakoroltatást, és az adott helyen elérhető különleges alapanyagok és eljárások megismertetését.

A másik ok pedig a finanszírozásban, és a képzési programok óraszám elosztásában keresendő.

Ahhoz, hogy egy tanuló egy adott képzési forma (szakképző, vagy technikum) esetén elsajátíthassa a minimum közismereti, illetve a szakmai jellegű tudást, optimális óraszámot szükséges társítani. Ezen az óraszámon osztozik meg a két képző fél, azaz az iskola és a duális képzőhely.

Az anomáliát a turizmus-vendéglátás szektorban az generálja, hogy az oktatás szempontból ideális 5 nap iskola-5 nap duális képzési nap ellenében a tanulók sokesetben csak 4 napot vannak bent az iskolában, 6 napot a duális képzőhelyeken.

Ez az iskola és duális képző érdeke egyaránt finanszírozási szempontból. Sajnos azonban az oktatási funkciók ebben az esetben sokszor és nagymértékben sérülnek.

Ilyenkor a 2. pontban részletezett oktatási funkciók közül a B) Tematikus gyakorlatok, és akár még az A) elméleti ismeretek közül is néhány tananyag tanítása a duális képzőhelyhez kerül. A duális képzőhely pedig ezen funkciók helyes ellátására rendszerint képtelen, a 2. pont bevezetőjében és a 2.C) pontban ismertetett okok miatt.

Mivel a duális képzőhelyek a turizmus-vendéglátásban a nevezett funkciókat nem látják el, így jellemzően két gyakorlat alakult ki.

Az egyik, hogy a duális képzőhelyek a 6 napra érvényesített képzés-finanszírozás összegéből visszafinanszírozva „közreműködő”-t vesznek igénybe, például ugyanazt az iskolát, ahonnan a tanulók egyébként is tanulnak. Így a mérlegük javul, és a tanuló végül az iskolában megtanulhatja a szakmai alapokat, vagy azok nagyobbik részét.

Az ennél rosszabb, de gyakori eset, hogy a tanuló nem kapja meg ezeket a képzése szempontjából fontos részeket, és az iskola, sokszor a tanároktól jövő alsó kezdeményezésként igyekszik pótolni a tanulók hiányos ismereteit annak érdekében, hogy azok sikeres szakmai vizsgát tehessenek. Ez nem szakmai felkészítés, hanem betanítás a vizsgára, ami óriási eltérés, és egyértelműen káros is.

Megoldási javaslat:

- Az iskola számára olyan finanszírozás biztosítása, amely megteremti az iskolai tematikus gyakorlatok iskolai megvalósításának fedezetét, miközben a duális képzőktől nem von el finanszírozást a rendszer.
- A duális képzőhelyek finanszírozásának átgondolása. A most 6 napra jutó duális képzőknek járó finanszírozási mérték biztosítása 6 nap helyett 5 napra.
- Az iskoláknak átlátható, jól tervezhető, és megfelelő teret biztosító finanszírozásra van szükségük, amely az iskolai gyakorlati jellegű foglalkozások megtartására is élhető feltételeket biztosít.
- Amennyiben egy duális képzőhely mégis vállalná a nevezett oktatási funkciók ellátását, úgy azt az iskolának legyen lehetősége/vagy még jobb, hogy legyen kötelezettsége ellenőriznie a duális képzőhelyet abban a tekintetben, hogy a duális képző az oktatás elvárásait teljesítette-e. Ezt előzetesen felállított mérési pontok ellenőrzésével valósíthatná meg, erre a funkcióra delegált iskolai szakember állomány mellett.

4. Az ágazati alapozó képzés Képzési Kimeneti Követelményei

Az ágazati alapozó képzés kitolja a szakmaválasztás idejét, hagy időt a pályaorientációra (szerencsétlen módon iparágválasztás után teszi ezt) így a tanuló, képzési típustól függően az ágazati alapozó képzés és vizsga után, 1, vagy 2 évvel később választhat szakmát.

Ez egy életszerű és jószándékú koncepció, azonban jelentős hátránya az, hogy ennek az 1, illetve 2 évnek a nagyobbik része így hiányzik a tanulók választott szakmájának szakmai képzési idejéből. Ez pedig az alapozó képzés KKK-jára vezethető vissza.

Az ágazati alapozó képzés a jelenlegi KKK által meghatározott 4 szakmás konkrét kimeneti követelménye mellett, nem képes betölteni azt a funkciót, amelyet kellene, sőt jelen formájában kártékony hatással bír mind pedagógiai, mind szakmai, mind finanszírozási szempontból.

Az ágazati alapozó képzés helyes funkciója az volna, hogy a tanuló az iparági közös ismereteket elsajátítsa, miközben a pályaválasztó tanuló „kóstoló” jelleggel gyakorlati betekintést/tapasztalatot/élményt is szerezhet a 4 iparági alapszakmából.

Ettől a funkciótól jelenleg az ágazati alapozó képzés mostani KKK-ja téríti el, amely a 4 alapszakma vonatkozásában konkrét produktumokat határoz meg az ágazati alapozó vizsga követelményeként, és így arra kényszeríti az iskolákat, hogy azok 4 szakmából **betanítsák** az adott produktumok elkészítésére a tanulókat **ahelyett, hogy** a duális képzőhelyek számára **fontos tudással vértezhetnék fel őket**. A képzési idő ¾ része, és a vizsgának a ¾ része csaknem egészében pocsékba vész, hiszen a tanuló az ágazati alapozó vizsga után egy választott szakmában tanul tovább, és az ágazati vizsga okán számukra betanított ismeretek nagyobb részét nem fogja használni a jövőben.

Megoldási javaslat:

- Az ágazati alapozó képzés KKK-jának újratervezése, a 4 szakmás konkrét produktum elvárások törlése, és a 4 szakmás gyakorlati vizsga törlése.
- Az alapozó képzés során az iparági szakmák közös elméleti ismereteit tanulják a tanulók, és továbbra is legyen gyakorlati tapasztalatszerzési lehetőség a 4 szakmából, de a vizsga kompetenciákat mérjen, és ne reprodukálási készséget. Fontos, hogy a felkészítés is ennek megfelelően alakulhasson.
  (A három kompetencia a személyiség, a képességek és képzettség. Ennek kibontása lehet csak az alapja bármilyen tervezőmunkának és követelmény definiálásnak.)

További megoldási felvetések:

- A mostani képzési szerkezet helyett: Fél évig (technikumban 1 évig) 4 szakmás elméleti és gyakorlati ágazati alapozó képzés, végén 4 szakmás elméleti vizsgával és szakmaválasztással, majd fél év (technikumban 1 év) intenzív elméleti és szakmai alapozó felkészítés a választott szakmában, a végén egyszakmás gyakorlati vizsgával. Így a tanuló felkészülhetne a munka világában történő helytállásra, felkészülve érkezhetne meg a szakirányú képzésbe, sikerélménye lehetne a munkavégzésben, helyt állhatna, a duális képző számára is hasznosabb munkát végezhetne.
  Ehhez a koncepcióhoz a kapcsolódó **jogszabályt és rendeletet is módosítani szükséges**, mivel jelenleg azok ágazati vizsgáról beszélnek, tehát azt feltételezi, hogy 4 szakmás az ágazati alapozó vizsga (elméletből és gyakorlatból is). És ehhez a **Kréta feltételeket is meg kell teremteni**.

- Az iskolák nagyobbik részének tapasztalata és álláspontja, hogy az ágazati alapképzés ideje jelen formában hatalmas mértékben elvesztegetett idő. A tanulók tudják, melyik szakmát szeretnék tanulni, és elenyésző a szakmaváltók száma, ezért kár elpocsékolni egy-két évet ahelyett, hogy a tanuló ezidő alatt is a választott szakmáját tanulhatná. Az ágazati végén így a tanuló nem ágazati (4 szakmás) vizsgát, hanem szintvizsgát tehetne.
- Olyan finanszírozást kell teremteni az iskolák számára, amely lehetővé teszi, hogy a tanulók minél több gyakorlati foglalkozáson vehessenek részt, a tantermi padban ülés helyett.
- Az ágazati alapozó vizsga teljesítse lehetne egyenértékű egy segédszakmával, azaz például egy szakács alapozó teljesítése esetén, egy szakácssegéd képesítéssel. (Maga a „segéd” szó is átgondolandó. Volna-e jobb megnevezés, amely vonzóbb lehet egy mai fiatal számára.)
- Az egyik legfontosabb gazdálkodói cél, hogy a tanuló az ágazati alapozó képzés végére, azaz a szakirányú képzés kezdetére, a duális képzőnél való munkavégzésre alkalmassá váljon.
- A technikumi képzések esetén felmerült a kérdés, hogy van-e szükség ennyi technikumi képzésre. **Nem volna-e elég egy vendéglátóipari és egy turisztikai technikumi képzés, a képzések végén pedig specializáció.**
- A tananyagtartalmat át kellene gondolni. Valóban kell minden a szakmai alaptudáshoz abból, amit ma tanítanunk kell?
- További - megosztott támogatottságú - javaslat: Ágazati Képzőközpontok lássák el az iskolák által nem finanszírozott, de duális képzők által nem teljesíthető képzési feladatokat.

5. Szakirányú vizsgafelkészítés és KKK

A szakirányú vizsga jelenlegi elvárásai nem életszerűek. A KKK elvárások azonnali átalakítása szükséges. Példa: szakács szakma jelenleg elvárásainak egyike, hogy a tanuló önállóan/a felkészítők segítségével 16 menüsort, 64 étellel tervezzen meg. Erre a végzett, gyakorlott szakácsok 90%-a sem képes. Ez nem egy szakmai alapképzés elvárási szintje.

Megoldási javaslat:

- **A szakmai alapismeretek elvárásainak pontos definiálása.** (Mit értünk szakmai alaptudás alatt egy-egy szakma esetén?).
- A KKK-ban a szakmai alaptudás elsajátításának mérése kerüljön meghatározásra.

6. A turizmus és vendéglátás oktatási szempontból eltérő igényei

A turizmus és a vendéglátás szakmák nagyobbik részben eltérő kompetenciákat igényelnek, így indokolt lehet a hozzájuk kapcsolódó képzések és azok szabályozásának különválasztása is.

Pl.: Egy idegenvezető és egy szakács kompetenciakészlete javarészt eltérő, így az oktatásnak is célzottan kellene az egyik és a másik fejlesztését is támogatnia.

Megoldási javaslat:

- A szakképzési törvényen belül, a két gazdasági ág oktatásának elkülönítése
- Külön ágazati alapozó és szakirányú KKK a turizmus és külön a vendéglátás szakmák számára.

7. Képzőhelyek minősítése, szakképzési szerződések 3 oldalú megkötése

A szakképzési munkaszerződés a tanuló és duális képzőhely között jön létre, és annak nem szerződéses alanya az iskola. Ez semmilyen szempontból nem szerencsés. Az iskolának, mint a képzés egyik legfontosabb elemének és felelősének, nincs megfelelő rálátása a tanuló szakirányú szerződéses jogviszonyára. Azt, csak a duális képző és iskola által közösen elfogadott és működtetett képzési program garantálná. Ez azonban kevés ahhoz, hogy a kamara által nyilvántartásba vett, de az iskola szakmai és pedagógiai szempontjai szerint nem megfelelő színvonalú duális képzőt az iskola elutasítsa, avagy minőségileg bírálhassa.

Megoldási javaslat:

- A szakképzési munkaszerződés megkötése az iskola előzetes engedélyéhez kötött legyen. (Pl.: együttműködési megállapodás)

- A duális képzők minősítése/nyilvántartásba vétele és minőségellenőrzése legyen szigorúbb, és legyen bevonva az iskola képviselője is mind az akkreditáció, mind a minőségmérés rendszerébe. Az iskolába erre dedikált és finanszírozott személy kerülhessen foglalkoztatásra.
- Duális képző megfelelőségi ellenőrzési lista (checklist): A nyilvántartásba vétel szempontrendszere legyen nyilvános. Vidéken sokhelyütt nincs minden indokolt feltételnek megfelelő gyakorlati képzőhely. Amennyiben egy ilyen hely is kényszerűen képezhet (a helyi igények okán), úgy legyen transzparens, hogy a kötelező követelmények közül melyek azok, amelyeknek az adott hely megfelel, avagy nem felel meg. Amelynek nem, azt az iskola, vagy más képző bevonásával kötelező legyen pótolni.

8. Pályaorientáció, turizmus-vendéglátás szakmák népszerűsítése

A turizmus-vendéglátás szakmái esetén jelenleg a vendégtéri szakember képzés népszerűsége a leggyengébb (talán a panziós az egyetlen, amely ezen is túltesz), miközben a szakmának óriási szüksége volna a vendégtéri szakmák területein a képzett utánpótlásra. Nagyon kevesen jelentkeznek szakácsnak is, miközben erre is hatalmas volna az igény. A cukrász és turisztikai szakmákra jelentkezők száma azonban igencsak jelentős, miközben a cukrász esetén nincs felvevőpiac, a turisztika esetén pedig a duális gyakorlati képzési helyek száma marad jelentősen alul az oktatási igények alatt.

Továbbra is jellemző, hogy nem azok tanulják a szakmáinkat, akik benne is szeretnének maradni majd a szakmában, ezért is fontos a minél korábbi erős pályaorientáció. És az is igaz, hogy a pandémia alatti iparági elbocsátások, vagy részfoglalkoztatásos részbérezések, és a kereskedelmi szektor elszívó ereje sem kedveznek a turizmus-vendéglátás iparági érdekeknek.

Megoldási javaslatok:

- Erős, valamennyi iparági szakmát, és főként a hiányszakmákat bemutató pályaorientáció megvalósítása már az általános iskola utolsó két évfolyamán.
- A tanulók pályaalkalmasságának korai felmérése, a tanulók érdeklődésének és affinitásának megfelelő szakmák ajánlása.
- Munkaadói oldalról a jelen generációk igényeihez alkalmazkodó munkahelyi környezet és munkafeltételek biztosítása.
- Pályanépszerűsítés kormányzati támogatással. Televíziós és egyéb médián kerezstüli népszerűsítés. Ahogyan a szakács és cukrász szakma a televíziós műsorokon keresztül népszerűvé vált, úgy volna szükség a vendégtéri szakember képzés (pincér képzés) népszerűsítésére is.
- A pályaorientációnak reagálnia célszerű az aktuális piaci helyzetre. Amikor pincérre van igény, ne cukrászokat képezzünk tömegesen. Legyen célzott (az iparági) pályaorientáció.

9. XXI. Századi iskolairányítás speciális személyi feltételeinek megteremtése

A ma iskolájába számos olyan funkciót volna szükséges ellátni, amelyre nincsen dedikált személy és finanszírozás az iskolákban. Ilyenek a pszichológusok, fejlesztő pedagógusok, mentorok, coachok, marketing és social media szakemberek, minőségirányítási szakemberek, gazdasági szakemberek, duális adminisztrációt segítő szakemberek, és egyéb speciális munkakörök is.

Megoldási javaslat:

- Mintegy vállalatirányítási szemlélettel is megvizsgálni az iskolák által ellátandó XXI. Századi feladatokat, és biztosítani az iskolák számára, hogy a megfelelő szakemberek foglalkoztatására legyen külön finanszírozási keretük.

10.SNI, BTMN, szociális és egyéb nehézséggel küzdő tanulók integrációja

A sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel, illetve jelentős szociális hátrányokkal küzdő tanulók esélyteremtése nem csak tanulói és oktatási, de kifejezetten gazdálkodói érdek is, hiszen az iparág évek óta jelentős munkaerőhiánnyal küzd, nem csak a szakmunkák, de a betanított munkák és részszakmák esetén is.

Nevezett tanulók integrálása a munkahelyi környezetbe komoly támogatást igényel, amely bár rövidtávon költség igényes, hiszen 5-10 tanulónként volna szükséges egy-egy támogató, segítő mentorra, ugyanakkor ez a befektetés a tanulók integrációján keresztül nem csak az egyén és gazdálkodók, de a társadalom egésze számára is többszörösen megtérül.

Megoldási javaslat:

- SNI, BTMN, egyéb nehézségekkel küzdő tanulók mentor támogatási rendszerének kialakítása. Az integrációhoz szükséges dedikált személyek/szakemberek/munkaerő és ehhez finanszírozás biztosítása.

11.Független vizsgaközpontok feleslegessége

A szakma és iskolák álláspontja szerint nincsen szükség a független vizsgaközpontokra, mivel az iskolákban rendelkezésre áll a vizsgák lebonyolításához szükséges infrastruktúra, illetve mert a vizsgaközpontok is az iskolákban elérhető humánerőforrást delegálják a vizsgaközpontbeli vizsgákra.

A fölösleges plusz intézmény kialakítására és fenntartására, működtetésére szánt fölösleges kiadások és szervezési munka, apparátus fenntartás ellenében javasoljuk, hogy a kormányzat szavazzon végre bizalmat az iskolákban oktató szakmai oktatók számára. Bízzanak benne, hogy önállóan, avagy a duális partnerek bevonásával, nem csak felkészíteni képesek a szakmai elvárásokra a tanulókat, de a szakmai vizsgák elvárható gondossággal történő megvalósítására is éppen így képesek.

Megoldási javaslat:

- A független vizsgaközpontok megszüntetése, helyette az iskolákba és oktatókba vetett bizalom megerősítése, és a szakmai vizsgák iskolákban történő lebonyolítása, akár a duális képzők bevonásával.

3. Országos konzultáció

3.1. Az országos konzultáció módszertana

Az MVI célja az volt, hogy a budapesti egyeztetés eredményét ne tekintse önmagában országos szakmai álláspontnak, hanem azt a lehető legszélesebb intézményi körben véleményeztesse. Cél volt a regionális és helyi eltérések illetve további észrevételek és javaslatok feltérképezése.

Az IKK honlapján elérhető intézménykereső alapján 189 turizmus–vendéglátás ágazatban képző intézményt azonosítottunk. A konzultációs felhívást valamennyi elérhető intézmény részére megküldtük, és ahol rendelkezésünkre állt közvetlen vezetői elérhetőség, ott az intézmények vezetőit közvetlenül is megszólítottuk.

A megkeresetteket arra kértük, hogy:

- értékeljék a budapesti szakmai egyeztetésen kialakított 11 javaslatot;
- ötfokozatú skálán jelezzék az egyetértésük mértékét;
- fogalmazzák meg saját további szakmai javaslataikat;
- jelezzék, hogy részt kívánnak-e venni az MVI további országos szakmai egyeztetésében;
- jelezzék, vállalnák-e térségük képviseletét egy későbbi, az oktatásirányítás szereplőivel folytatott szakmai egyeztetésen.

A kérdőív kitöltési határideje 2026. augusztus 15. volt.

A kérdőíven kívül több szakember és intézmény külön e-mailben is megküldte részletes szakmai álláspontját. Ezeket a számszerű kérdőíves statisztikába nem számítottuk bele, azonban a további szakmai javaslatok kvalitatív feldolgozásakor figyelembe vettük. Az e-mailben érkezett anyagok többek között a vizsgarendszer, az ágazati alapvizsga, az iskolai gyakorlati képzés és az oktatók szakmai továbbképzésének kérdését részletezték.

A válaszok rendszerezése és témánkénti összevonása, valamint a válaszok kiértékelése részben AI használatával történt. Az MVI az eddigi eredmények kapcsán online tájékoztatást tart, és szakmai fórumot biztosít a válaszadók körében a közeljövőben.

3.2. A részvétel nagysága és országos lefedettsége

A konzultáció során: 155 érvényes kérdőíves válasz érkezett. A válaszok alapján legalább 94 különböző, biztosan azonosítható szakképző intézmény kapcsolódott be a konzultációba.

Ez azt jelenti, hogy az IKK intézménykeresőjében szereplő 189 turizmus–vendéglátás képző intézménynek közel fele – mintegy 49,7%-a – képviseltette magát a felmérésben.

Különösen jelentős eredménynek tartjuk, hogy: Magyarország mind a 19 vármegyéjéből és Budapestről is érkezett válasz. A konzultáció tehát 100%-os területi lefedettséget ért el.

Mindez egy alulról szerveződő szakmai kezdeményezés eredménye. A kérdőív kitöltése nem volt kötelező, nem központi oktatásirányítási adatgyűjtés keretében történt, és a konzultáció jelentős része a nyári szabadságolási időszakra esett. Ennek fényében a képző intézmények közel 50%-os részvétele és a teljes országos területi lefedettség kiemelkedő szakmai aktivitást jelez.

3.3. A válaszadók területi megoszlása

Vármegye / Budapest	Kitöltések száma
Budapest	21
Bács-Kiskun	6
Baranya	4
Békés	6
Borsod-Abaúj-Zemplén	7
Csongrád-Csanád	6
Fejér	3
Győr-Moson-Sopron	4
Hajdú-Bihar	11
Heves	5
Jász-Nagykun-Szolnok	11
Komárom-Esztergom	6
Nógrád	7
Pest	9
Somogy	9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	11
Tolna	5
Vas	8
Veszprém	7
Zala	9
ÖSSZESEN	155

3.4. A válaszadók köre, avagy kik mondtak véleményt?

A konzultáció fontos sajátossága, hogy nem általános közvélemény-kutatás történt: a válaszadók a turizmus–vendéglátás szakképzését közvetlenül irányító, szervező vagy megvalósító szakemberek voltak.

A 155 válaszadó között:

- 37 igazgató
- 26 turizmus–vendéglátás szakmai igazgatóhelyettes
- 6 turizmus–vendéglátás szakmai vezető
- 22 turizmus–vendéglátás munkaközösség-vezető
- 64 egyéb beosztású szakember

szerepelt.

Így 91 válaszadó – a teljes minta 58,7%-a – közvetlen intézményi vagy szakmai vezetői pozícióból fogalmazta meg véleményét.

3.5. Az MVI 11 javaslatának országos támogatottsága

A válaszadók ötfokozatú skálán értékelhették a budapesti szakmai egyeztetésen kialakított 11 javaslatot.

Mind a 11 kérdésre 155 érvényes válasz érkezett.

#	Szakmai javaslat	Egyáltalán nem	Inkább nem	Részben	Inkább	Teljes mértékben	Inkább + teljesen	Támogatottság
1.	A turizmus–vendéglátás szakképzés szerkezetének iparági igényekhez igazítása	1	2	14	33	105	138	89,0%
2.	Az iskola és a duális képzőhely feladatainak újragondolása	1	2	5	26	121	147	94,8%
3.	Az iskolai gyakorlati képzés finanszírozásának megerősítése	1	3	1	25	125	150	96,8%
4.	Az ágazati alapoktatás és a képzési tartalmak korszerűsítése	1	3	5	25	121	146	94,2%
5.	A szakmai vizsgák követelményrendszerének felülvizsgálata	1	5	6	23	120	143	92,3%
6.	A turizmus és vendéglátás szakmák képzésének egyértelműbb elkülönítése	2	9	15	34	95	129	83,2%
7.	A duális képzőhelyek minőségbiztosításának megerősítése	1	2	7	53	92	145	93,5%
8.	A pályaorientáció és a beiskolázás megújítása	1	2	6	55	91	146	94,2%
9.	A XXI. századi iskola működési feltételeinek javítása	1	2	3	32	117	149	96,1%
10.	A hátránnyal induló tanulók sikeres szakmai felkészítésének támogatása	1	2	7	34	111	145	93,5%
11.	A szakmai vizsgák lebonyolításának visszaadása az iskoláknak	1	6	13	14	121	135	87,1%

A kérdőív felépítése a 11 javaslat mellett külön lehetőséget biztosított további szakmai javaslatok megfogalmazására és a későbbi egyeztetésekben való részvétel jelzésére is.

3.6. A támogatottság legfontosabb tanulságai

A felmérés egyik legfontosabb eredménye, hogy: a 11 javaslat közül egyetlen egy támogatottsága sem maradt 80% alatt.

- 8 javaslat támogatottsága meghaladta a 90%-ot.
- 10 javaslat támogatottsága meghaladta a 85%-ot.
- Mind a 11 javaslat támogatottsága meghaladta a 80%-ot.

A három legerősebben támogatott terület:

- 1. Az iskolai gyakorlati képzés finanszírozásának megerősítése – 96,8%

  155 válaszadóból 150 fő inkább vagy teljes mértékben támogatta.

- 2. A XXI. századi iskola működési feltételeinek javítása – 96,1%

  149 támogató válasz.

- 3. Az iskola és a duális képzőhely feladatainak újragondolása – 94,8%

  147 támogató válasz.

A relatíve leginkább megosztó két kérdésben is egyértelmű többség alakult ki:

- turizmus és vendéglátás szakmák képzésének egyértelműbb elkülönítése: 83,2%
- szakmai vizsgák lebonyolításának visszaadása az iskoláknak: 87,1%

Az eredmények alapján tehát a budapesti szakmai egyeztetésen konszenzussal kialakított problématérképet és fejlesztési irányokat az országos intézményi kör is rendkívül magas arányban visszaigazolta.

3.7. A szakmai közösség kész a konzultáció folytatására

A kérdőívben arra is rákérdeztünk, hogy az intézmények részt kívánnak-e venni a további országos szakmai egyeztetésben.

Online országos szakmai egyeztetés

- Igen: 141 fő – 91,0%
- Nem: 14 fő – 9,0%

Vagyis tíz válaszadóból több mint kilenc nem csupán véleményt adott, hanem folytatni is kívánja a szakmai párbeszédet.

Térségi képviselet vállalása az oktatásirányítással történő egyeztetésen

Arra a kérdésre, hogy az intézmény vállalná-e térsége képviseletét az államtitkársággal, az Oktatási Hivatallal, az NSZFH-val, az IKK-val, az Ágazati Készségtanácsokkal és a gazdasági kamarákkal folytatandó szakmai egyeztetéseken:

- Igen: 101 fő – 65,2%
- Nem: 54 fő – 34,8%

Ez azt jelenti, hogy a konzultáció eredményeként nemcsak jelentős mennyiségű szakmai információ gyűlt össze, hanem létrejött egy országosan mozgósítható intézményi szakmai hálózat is.

4. Országos konzultáció - Az MVI 11 pontján túl megfogalmazott szakmai javaslatok

A kérdőív lehetőséget adott arra is, hogy a válaszadók az MVI által meghatározott 11 területen túl saját szakmai javaslatokat fogalmazzanak meg. A szabad szöveges válaszok jelentős részében egyszerre több, egymástól elkülöníthető szakmai javaslat szerepelt. Ezekhez hozzáadtuk a külön e-mailben megküldött szakmai javaslatokat is. Az azonos vagy lényegében azonos tartalmú felvetéseket összevontuk. A feldolgozás eredményeként: 15 szakmai témacsoportban 127 különálló, összevont szakmai javaslatot azonosítottunk. A javaslatok nem egyszerűen megismétlik az MVI 11 pontját: jelentős részük azok megvalósítására vonatkozó konkrét szabályozási, finanszírozási, tartalmi vagy szervezési megoldást fogalmaz meg.

A budapesti egyeztetés 11 javaslatán túl, a válaszadóktól érkezett további 127 egységesítés utáni javaslat kapcsán az MVI nem vizsgálta, hogy ezen észrevételek és javaslatok helyi, regionális, avagy országos jellegűek, azonban ennek tisztázása szükség esetén központilag biztosítható. A visszajelzések olyan támpontokat és lehetőségeket vonultatnak fel, amelyeket az oktatásirányítás legjobb tudása szerint kezelhet, gondozhat és használhat fel a szakképzés jobbítására.

4.1. Képzési szerkezet és szakmakínálat

1. Képzés csak megfelelő tárgyi, személyi és duális feltételekkel rendelkező intézményben indulhasson.
2. Térségi/járási, magas színvonalú ágazati képzési központok kialakítása.
3. A szakmakínálat igazodjon jobban a tényleges munkaerőpiaci igényekhez.
4. A technikumi és szakképző iskolai képzési célok és követelmények határozottabb elkülönítése.
5. A nappali képzés és a felnőttek szakmai oktatásának eltérő szabályozása.
6. Technikum és szakképző iskola közötti valódi, időveszteség nélküli átjárhatóság.
7. A négyéves érettségi + ezt követő koncentrált szakmai képzés modelljének vizsgálata.
8. A kéttannyelvű turisztikai technikusképzés speciális problémáinak kezelése.
9. Több kapcsolódó szakma/részszakma egymásra épülő megszerzésének lehetősége.
10. A tankötelezettségi korhatár felülvizsgálata.

4.2. Ágazati alapoktatás és ágazati alapvizsga

1. Az ágazati alapoktatás időtartamának rövidítése.
2. Felnőttek szakmai oktatásában az alapoktatás és alapvizsga elhagyása vagy jelentős rövidítése.
3. Az alapoktatás pályaorientációs és szakmaismereti funkciójának erősítése.
4. Az ágazati alapvizsga jelentős egyszerűsítése.
5. Technikumban az alapvizsgára történő felkészítés egyenletesebb elosztása a 9–10. évfolyam között.
6. Turisztikai képzésben kevesebb irreleváns vendéglátós és több turisztikai vizsgatartalom.
7. Az alapvizsga konkrét produktumainak korszerűsítése.
8. Köztes szintmérő/részszakmás kimenet kialakításának vizsgálata.

Az e-mailben érkezett szakmai vélemények között is megjelent az ágazati alapvizsga időbeli terhelésének csökkentése, a 9–10. évfolyam közötti jobb elosztás, valamint a vizsgatartalom korszerűsítése.

4.3. Tananyag, KKK és PTT

1. Egységesebb országos szakmai tudásbázis létrehozása.
2. A PTT-k részletesebb, egyértelműbb meghatározása.
3. Tantárgyi átfedések megszüntetése.
4. Élelmiszer- és áruismeret visszaerősítése.
5. Szakmai számítások óraszámának növelése.
6. Szakmai alapfogások és alapműveletek nagyobb hangsúlya.
7. Szállodaismeret erősítése.
8. Nemzetközi turizmus, légiközlekedés, utazásszervezés, DMC, MICE és idegenvezetés korszerűbb oktatása.
9. Szakmai idegen nyelvi kommunikáció gyakorlati erősítése.
10. PMS-, POS-, foglalási és egyéb szakmai rendszerek gyakorlati oktatása.
11. Digitális értékesítés, CRM, online marketing és ügyfélkommunikáció.
12. AI-eszközök gyakorlati és felelős szakmai alkalmazásának oktatása.
13. Fenntarthatósági, vállalkozási, üzleti és korszerű gazdasági ismeretek erősítése.

4.4. Szakmai vizsgák

1. Országos interaktív vizsgafeladatbank kialakítása.
2. Korábbi vizsgafeladatok és megoldások nyilvánossá tétele.
3. Országos gyakorlati vizsgafeladatbank.
4. Egységesebb nyersanyag- és termékkosarak.
5. A termékkosaras vizsgarendszer jelentős átalakítása.
6. Az elméleti szakmai tudás tényleges mérésének visszaerősítése.
7. Az interaktív vizsgák szakmai tartalmának növelése.
8. A szóbeli szakmai vizsga visszaállításának vizsgálata.
9. Technikumi és szakképző iskolai vizsgakövetelmények különválasztása.
10. Alapszakma és szaktechnikus követelmények határozottabb elkülönítése.
11. Portfólió jelentős egyszerűsítése vagy szerepének felülvizsgálata.
12. A túlméretezett projektfeladatok radikális csökkentése.
13. Kevesebb, de ténylegesen és következetesen számonkért vizsgakövetelmény.
14. Az ágazati alapvizsga eredményének és a végső szakmai vizsga eredményének kapcsolatát felülvizsgálni.
15. A vizsgabizottság szakmai szerepének és felelősségének megerősítése.

4.5. Gyakorlati képzés

1. Az iskolai gyakorlati képzés visszaerősítése.
2. Heti vagy kétheti rendszerességű teljes iskolai gyakorlati nap.
3. Külön vizsgafelkészítési órakeret biztosítása.
4. A nyári összefüggő gyakorlat időtartamának felülvizsgálata.
5. Több képzőhely közötti rotáció lehetősége.
6. A duális gyakorlat fokozatos felépítése.
7. A duális képzőhelyre kerülés időpontjának újragondolása.
8. Országos minimum szakmai tevékenységlista a duális képzőhelyek számára.
9. A duális képzőhelyen hiányzó képzési tartalom iskolai pótlásának biztosítása.
10. Technikumi képzésben az iskolai és duális gyakorlat arányának újragondolása.
11. Regionális és szezonális sajátosságok figyelembevétele.
12. A duális képzőhely oktatójának egyértelműbb felelőssége a vizsgafelkészítésben.

4.6. Duális képzőhelyek minősége

1. A duális oktatók rendszeres szakmai továbbképzése.
2. Pedagógiai/módszertani felkészítésük megerősítése.
3. Egyértelmű felelős mentor kijelölése.
4. A képzőhelyek tárgyi és személyi alkalmasságának rendszeres ellenőrzése.
5. Tanulói visszajelzések beépítése a minősítésbe.
6. A tanulók szakmai fejlődésének rendszeres mérése.
7. A szabálytalanul működő képzőhelyek tényleges kizárása.
8. A tanulókat kizárólag munkaerőként használó képzőhelyek kiszűrése.
9. Rendszeres iskola–duális partner szakmai értékelés.
10. Közös problémakezelési rendszer.
11. A kamara konfliktuskezelő szerepének megerősítése.
12. A közös képzési programok egyszerűsítése és a kisebb vállalkozások adminisztratív támogatása.

4.7. KRÉTA és adminisztráció

1. A duális KRÉTA-modul teljes egyszerűsítése.
2. A vendéglátás változó munkarendjének valós kezelése.
3. Jelenlét és hiányzás közös, valós idejű kezelése.
4. A munkahelyi műszakok mesterséges „tanórákra” bontásának megszüntetése.
5. Nagyobb képzési volumen esetén duális KRÉTA-adminisztrátor finanszírozása.
6. A képzési programok és párhuzamos adminisztráció radikális csökkentése.

4.8. Csoport- és osztálylétszám

1. Gyakorlati csoportlétszámok országos maximalizálása – jellemzően 8–10, legfeljebb 10–12 fő.
2. Általános osztálylétszámok csökkentése.
3. SNI/BTMN tanulók esetében kisebb vagy súlyozott csoportlétszám.
4. Képességszint szerinti csoportbontás lehetőségének bővítése.
5. Pedagógiai asszisztens biztosítása a gyakorlati képzésben.

4.9. SNI, BTMN és hátránykompenzáció

1. Iskolapszichológus biztosítása.
2. Gyógypedagógus és fejlesztő szakemberek megfelelő finanszírozása.
3. Műhelyiskolai jó gyakorlatok szélesebb alkalmazása.
4. Egyéni bemeneti kompetenciamérés.
5. Egyéni fejlesztési tervek.
6. Célzott szövegértési és matematikai felzárkóztatás.

4.10. Pályaorientáció

1. Általános iskolai minimum kimeneti kompetenciaszint meghatározása.
2. Nyolcadik évfolyamos pályaalkalmassági/kompetenciamérés.
3. Job shadowing programok.
4. Élményalapú szakmabemutatók.
5. Üzem- és munkahelylátogatások.
6. Sikeres szakemberek bevonása.
7. Szülők intenzívebb bevonása.
8. Digitális szakmanépszerűsítés és a korszerű karrierutak bemutatása.

4.11. Oktatók szakmai és módszertani fejlesztése

1. Rendszeres iparági szakmai továbbképzés.
2. Vendéglátóhelyeken, szállodákban, turisztikai vállalkozásoknál eltöltött gyakorlati továbbképzés.
3. Oktatói szakmai tanulmányutak.
4. Korszerű turisztikai, digitális és AI-ismeretek.
5. Új oktatók megfelelő pedagógiai/módszertani felkészítése.
6. Országos digitális szakmai tananyagtár fejlesztése.

4.12. Finanszírozás és tanulói ösztönzés

1. A szakképzési munkabér részleges teljesítményalapúsága.
2. A duális finanszírozás tényleges képzési teljesítményhez kapcsolása.
3. Sikerdíj iskola és duális partner közötti megosztása.
4. A sikerdíj egy részének szakmában maradáshoz kötése.
5. Második szakma megszerzésének ösztönzése.
6. Tehetséges tanulók mentorprogramjának finanszírozása.
7. Finanszírozási és szakmaszorzók felülvizsgálata.
8. Belföldi mobilitás – utazás és szállás – támogatása a megfelelő gyakorlati hely eléréséhez.

4.13. Infrastruktúra

1. Tankonyhák korszerűsítése.
2. Tanéttermek és vendégtéri gyakorlóhelyek fejlesztése.
3. Fogyóanyagok megfelelő finanszírozása.
4. Szakmai szoftverlicencek központi biztosítása.
5. Turisztikai képzés speciális eszközeinek finanszírozása.
6. Valódi vendégeket kiszolgáló iskolai gyakorló vendéglátóegységek kialakítása.
7. Regionális gyakorló- és képzési központok kialakítása.

Külön e-mailes visszajelzés is felhívta a figyelmet arra, hogy számos turisztikai képzést folytató intézmény nem rendelkezik saját tankonyhával, amit a szabályozás és finanszírozás kialakításakor figyelembe kell venni.

4.14. Versenyek, mobilitás és pályakövetés

1. Belföldi szakmai mobilitási program.
2. Szakmai kirándulások és üzemlátogatások támogatása.
3. Korszerű országos szakmai versenyrendszer.
4. Regionális szakmai versenyek támogatása.
5. Országos pályakövetési rendszer.
6. Pályakezdő mentorprogram és utánkövetés.

4.15. Iskolai szakmai autonómia és irányítás

1. Nagyobb intézményi szabadság a tantárgyak és óraszámok meghatározásában.
2. Az igazgatói munkáltatói jogkör erősítése.
3. Teljes állású gyakorlati oktatásvezető biztosítása.
4. Az ÁKK-k szerepének felülvizsgálata, szakmai támogató funkciójuk erősítése.
5. Az országos döntés-előkészítésbe szélesebb intézményi és szakértői kör bevonása.

4.16. További szakmai egyeztetést igénylő kérdések

A konzultáció során olyan kérdések is megjelentek, amelyekben nem alakult ki egységes álláspont, illetve egymással ellentétes szakmai javaslatok is érkeztek.

Ezeket nem indokolt konszenzusos országos álláspontként kezelni. Ugyanakkor éppen ezért különösen fontosak a szakmai párbeszéd következő szakaszában.

Ilyen kérdés többek között:

- az ágazati alapvizsga megtartása, jelentős átalakítása vagy megszüntetése;
- rövidebb, rendszeres duális gyakorlat vagy hosszabb, tömbösített/szezonális gyakorlat;
- a duális partnerek vizsgáztatásban betöltött szerepének növelése vagy korlátozása;
- a portfólió megtartása és egyszerűsítése vagy megszüntetése;
- a tanulói hiányzással kapcsolatos szabályok enyhítése vagy szigorítása;
- egységes országos gyakorlati modell vagy regionálisan differenciált rendszer.

Ezek a kérdések további célzott szakmai egyeztetést igényelnek.

5. Összegzés

A Magyar Vendéglátók Ipartestülete által elindított, és a Vendéglátó Szakmai Oktatók Országos Egyesülete által támogatott országos szakmai konzultáció abból a felismerésből indult ki, hogy a turizmus–vendéglátás szakképzésének továbbfejlesztéséhez a gazdasági és az oktatási oldal tapasztalatait egyaránt figyelembe vevő, széleskörű szakmai egyeztetésre van szükség.

A budapesti személyes egyeztetésen a gazdálkodói és iskolai oldal képviselői 11 olyan fejlesztési irányt határoztak meg, amelyekben teljes konszenzus alakult ki. Ezen egyeztetésen kifejezetten operatív kérdésekre (Pl.: Kréta konkrét problémái, MIR nehézségei, stb.) nem tért ki a társaság, azt tervezetten egy augusztus végi-szeptember eleji következő egyeztetés alkalmával tervezte megvitatni.

A budapesti első egyeztetést követően megvalósított országos konzultáció az addigi eredményeket nemcsak megerősítette, hanem jelentősen ki is egészítette. A 11 javaslatból 8 országos támogatottsága meghaladta a 90%-ot, de a további három javaslat is 89,0%, 87,1% és 83,2%-os támogatottságot ért el. Emellett 15 tématerületen 127 további szakmai javaslatot azonosítottunk.

Az eredmények alapján különösen indokoltnak tartjuk a turizmus–vendéglátás szakképzésének ágazatspecifikus felülvizsgálatát; az iskola és a duális képzőhely feladatmegosztásának újragondolását; az iskolai szakmai és gyakorlati képzés megfelelő finanszírozását; az ágazati alapoktatás, a KKK-k és a vizsgarendszer felülvizsgálatát; a duális képzőhelyek minőségbiztosításának megerősítését; valamint a szakképző intézmények érdemi bevonását az ágazati szakmai döntések előkészítésébe.

A konzultáció egyik legfontosabb eredménye maga a létrejött szakmai együttműködés. A megkeresett 189 képző intézmény közül 94 bekapcsolódott a kezdeményezésbe, valamennyi vármegyéből és Budapestről érkezett visszajelzés, és a válaszadók 91%-a jelezte, hogy részt kíván venni a szakmai egyeztetés folytatásában. Időközben több jelentős szakmai szervezet is jelezte a projektben történő együttműködési szándékát.

A konzultáció eredményei megerősítették az MVI kezdeményezésének négy alapvető szakmai megállapítását:

- **A szakképzés alapstruktúrája megfelelő, de a turizmus–vendéglátás sajátosságaihoz igazodó ágazati finomhangolás feltétlenül szükséges.**
- **Az Ágazati Készségtanács összetételét szélesíteni kell annak érdekében, hogy az ágazat gazdasági szereplőinek véleményét szélesebb körben reprezentálja.**
- **A szakképzés szabályozásának kialakításába és továbbfejlesztésébe intézményesített módon be kell vonni a szakképző intézményeket és szakembereiket.**
- **Az országos konzultáció egyértelműen igazolta, hogy a turizmus–vendéglátás szakképzésének több területén szakmai korrekcióra és továbbfejlesztésre van szükség.**

A Magyar Vendéglátók Ipartestülete mint a kezdeményezés projektgazdája, valamint a konzultációt támogató Vendéglátó Szakmai Oktatók Országos Egyesülete ezúton kezdeményezi a szakmai párbeszéd folytatását az oktatásirányítással, egyúttal felajánlja közreműködését a turizmus–vendéglátás szakképzését érintő szabályozási és szakmai kérdések áttekintésében.

Bízunk abban, hogy kezdeményezésünk a Kormányzat és az oktatásirányítás részéről is egyértelmű támogatást kap, ahogyan abban is, hogy a következő időszakban számos szakmai szervezettel, a szakképző iskolákat képviselő regionális képviselőkkel, az iparkamarákkal és az oktatásirányítás képviselőivel, valamint a tanulókat képviselő iparágspecifikus DÖK képviselőivel közösen dolgozhatunk a turizmus–vendéglátás szakképzésének szükséges korrekcióin és továbbfejlesztésén.

Köszönetnyilvánítás

A Magyar Vendéglátók Ipartestülete és a Vendéglátó Szakmai Oktatók Országos Egyesülete ezúton is köszönetét fejezi ki mindazon intézményvezetőknek, szakmai vezetőknek, oktatóknak és szakembereknek, akik véleményükkel, javaslataikkal és tapasztalataikkal hozzájárultak az országos szakmai konzultáció eredményességéhez.

Külön köszönjük a budapesti szakmai egyeztetés résztvevőinek a kezdeményezés szakmai alapjainak közös kialakítását, valamint annak a 94 szakképző intézménynek és 155 válaszadónak, akik a nyári időszak ellenére bekapcsolódtak az országos konzultációba.

Köszönjük mindazok munkáját, akik szakmai párbeszéddel és együttműködéssel kívánnak hozzájárulni a magyar turizmus–vendéglátás szakképzésének továbbfejlesztéséhez.